

การนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมาปฏิบัติ : กรณีศึกษาเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร*

สุภา อุ่มยืนยง**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษานโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ปัญหาและอุปสรรคของการนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมาปฏิบัติ และแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคและการปรับปรุงพัฒนาการนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมาปฏิบัติของเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีวิจัยเอกสารและวิจัยสนาม ในส่วนของการวิจัยสนาม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 15 คน ผลการวิจัยพบว่า การนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมาปฏิบัติมีการดำเนินงานร่วมกันของบุคลากรทั้งภาครัฐและชุมชนโดยแต่ละหน่วยงานจะดำเนินงานตามขั้นตอนและบทบาทในส่วนที่รับผิดชอบ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน คือ ปัญหาขาดความรู้เข้าใจในระเบียบ หลักเกณฑ์ของนโยบาย ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ ความไม่เพียงพอของบุคลากร ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาด้านนโยบาย แนวทางการพัฒนา จัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการบริหารจัดการ ประชาสัมพันธ์ การปรับระเบียบ หลักเกณฑ์การพิจารณา การทำงานแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

คำสำคัญ: การนำนโยบายมาปฏิบัติ โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

บทนำ

เด็กในช่วงปฐมวัย (0-6 ปี) เป็นช่วงที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของชีวิตคนคนหนึ่ง การพัฒนาชีวิตเด็กปฐมวัยเป็นเรื่องการพัฒนาที่ครอบคลุมทั้งด้านพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา ภาษาและสังคมเข้าด้วยกัน เป็นการสร้างโอกาสชีวิตที่ดีให้กับเด็กในการเติบโตต่อไป เพราะว่าการพัฒนาเด็กปฐมวัยจะช่วยให้เด็กมีการพัฒนาทักษะต่าง ๆ เป็นขั้นแรกที่จะก้าวสู่การมีความรู้ที่ดีและมีโอกาสสูงในการทำงานที่ดี และลดปัจจัยเสี่ยงของการขาดสารอาหาร ปัญหาสุขภาพจิต และการประกอบอาชญากรรม ในอีกด้านหนึ่งการที่เด็กได้รับโภชนาการที่ดี การเลี้ยงดูที่เหมาะสม ได้รับความเอาใจใส่ และมีโอกาสหลากหลายที่จะเรียนรู้ผ่านการเล่นและกิจกรรมต่าง ๆ เป็นความจำเป็นพื้นฐานสำหรับเด็ก เพื่อจะให้เด็ก ๆ เหล่านี้มีความพร้อมเมื่อเข้าโรงเรียนและเป็นประชากรที่มีคุณภาพและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศไทยได้อย่างเต็มศักยภาพในอนาคต

ปัจจุบันประเทศไทย ได้ชื่อว่า เป็นผู้นำของประเทศกำลังพัฒนา ในการมีระบบสวัสดิการถ้วนหน้าเพื่อคุ้มครองทางสังคม ให้กับกลุ่มคนทุกช่วงวัย ได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง เช่น การรักษาฟรี (สำหรับผู้ป่วย) โครงการเรียนฟรี (สำหรับวัยเรียน) เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ (สำหรับผู้สูงอายุ) และเบี้ยยังชีพผู้พิการ (สำหรับผู้มีความพิการ) แต่ประเทศไทยยังมีช่องว่างเพียงหนึ่งเดียวของระบบสวัสดิการของไทย คือ เด็กแรกเกิดและเด็กเล็ก ที่ยังขาดหายไปทั้งที่เด็กแรกเกิดเป็นกลุ่มที่ต้องการพึ่งพิง ที่หากถูกละเลยปล่อยปละละเลย และไม่ได้รับการเลี้ยงดูที่ดี เด็กที่เติบโตมาก็จะสูญเสียโอกาสในการพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ ดังนั้น การจัดสรรเรื่องเงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อช่วยบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับครอบครัวในยามวิกฤติ ช่วยเพิ่มบทบาทของครอบครัวในการดูแลบุตร และส่งเสริมการเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานในยามปกติ การช่วยให้ครอบครัวมีสมรรถนะที่จะเลี้ยงดูเด็กในช่วงปฐมวัยนี้ จะทำให้เด็กเจริญเติบโตอย่างเต็มศักยภาพไม่เสียโอกาสที่เกิดขึ้นจากการปล่อยปละละเลยในช่วงเริ่มต้นของชีวิต ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเท่าเทียมทางสังคม

* บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมาปฏิบัติ: กรณีศึกษาเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

** นักศึกษาปริญญาโทรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด เป็นนโยบายสำคัญระดับชาติตามแผนบูรณาการการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ซึ่งเป็นการสร้างระบบคุ้มครองทางสังคม (social protection) โดยจัดสวัสดิการเงินอุดหนุนให้กับเด็กแรกเกิดในครัวเรือนยากจน หรือครัวเรือนที่เสี่ยงต่อความยากจน รวมทั้งเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม เป็นการประกันสิทธิให้เด็กได้รับสิทธิโดยตรง ทั้งด้านการอยู่รอด แล้วยังเป็นการสร้างช่องทางให้เด็กเข้าถึงสิทธิในเรื่องอื่น ๆ ตามมา เป็นมาตรการให้พ่อแม่ นำเด็กเข้าสู่ระบบบริการของรัฐ เพื่อให้เด็กได้รับการดูแลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด สามารถนำไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ทั้งทางด้านสุขภาพ โภชนาการ เครื่องนุ่งห่ม และอุปกรณ์เครื่องมือในการกระตุ้นพัฒนาการเด็ก กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2560, หน้า 1-2)

คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ.2558 เห็นชอบหลักการของโครงการ โดยให้เงินอุดหนุนเด็กแรกเกิดที่อยู่ในครัวเรือนยากจน หรือครัวเรือนที่เสี่ยงต่อความยากจนที่เกิดขึ้นระหว่าง 1 ตุลาคม พ.ศ.2558 ถึง วันที่ 30 กันยายน พ.ศ.2559 รายละ 400 บาท ต่อเดือน เป็นระยะเวลา 1 ปี (12 เดือน) โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุข เป็นการบูรณาการการทำงานร่วมกัน และเมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ.2559 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดต่อเนื่องสำหรับกลุ่มเป้าหมายใหม่ในแต่ละปี โดยให้เงินอุดหนุนตั้งแต่แรกเกิดจนครบอายุ 3 ปี (36 เดือน) สำหรับเด็กที่อยู่ในครัวเรือนยากจน หรือครัวเรือนที่เสี่ยงต่อความยากจน และเพิ่มเงินอุดหนุนเป็น 600 บาท ต่อเดือน เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ.2559 เป็นต้นไป

การขยายและเพิ่มวงเงินช่วยเหลือ มีข้อมูลสนับสนุนจากสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) และองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (unicef) พบว่า เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดจะมีประโยชน์สูงสุดต่อพัฒนาการของเด็ก ก็ต่อเมื่อให้เงินช่วยเหลือจนถึงอายุ 3 ปี เป็นอย่างน้อย จึงควรเพิ่มเงินช่วยเหลือ เพื่อให้เพียงพอและสอดคล้อง กับผลการศึกษาค่าใช้จ่ายด้านอาหารของเด็กเล็ก และในอนาคตควรให้เป็นโครงการถาวร อีกทั้งโครงการดังกล่าว ตอบสนองนโยบายรัฐบาลในการที่จัดสวัสดิการช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ของร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 รวมทั้งยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน ของร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)

คณะรัฐมนตรี ยังได้มีมติเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ.2560 รับทราบรายงานผลการดำเนินงานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดประจำปีงบประมาณ 2559 และพิจารณาเห็นชอบกรณีการยกเลิกเงื่อนไขที่กำหนดว่าผู้มีสิทธิได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดต้องไม่เป็นผู้อยู่ในระบบประกันสังคม และเริ่มดำเนินการปีงบประมาณ 2561 โดยให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดำเนินการ ดังนี้ 1) นำความเห็นของสำนักงานงบประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ไปพิจารณาดำเนินการด้วย กล่าวคือ(1) ให้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลสถานะของผู้ขอรับสิทธิให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ของโครงการอย่างแท้จริง สำหรับภาระงบประมาณที่เพิ่มขึ้นให้ใช้งบประมาณประจำปี 2561 และหากไม่เพียงพอให้ขอรับการจัดสรรงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น (2) ควรมีการประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้และความเข้าใจกับกลุ่มเป้าหมายและผู้ทำหน้าที่คัดกรองสิทธิ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเข้าถึงสิทธิและผู้คัดกรองสิทธิมีความเข้าใจหลักเกณฑ์ โปร่งใส ตรวจสอบได้ (3) ควรมีการประเมินจำนวนครัวเรือนยากจนที่อยู่ในระบบประกันสังคมที่คาดว่าจะ จะมีสิทธิและงบประมาณที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาและจัดสรรงบประมาณต่อไป (2) บูรณาการการดำเนินโครงการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สอดคล้องกับภาพรวมการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยทั้งระบบ และเร่งประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ (3) พิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ในการเชื่อมโยงข้อมูลจากฐานข้อมูล ผู้มีรายได้น้อยตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐนำมาใช้เป็นเกณฑ์กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการ (4) ปรับปรุงกระบวนการตรวจสอบและรับรองสิทธิจากเดิมที่เป็นการใช้กลไกในพื้นที่โดยใช้ดุลยพินิจของผู้รับรอง

โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด เป็นนโยบายที่มีการดำเนินงานในประเทศไทยมาแล้วเป็นระยะเวลา 3 ปี ซึ่งนับได้ว่าเป็นนโยบายที่ดีและประโยชน์อย่างมากในการให้ความช่วยเหลือเด็กแรกเกิดที่อยู่ในครัวเรือนยากจนหรือครัวเรือนที่เสี่ยงต่อความยากจน ให้ได้รับการพัฒนาการที่เหมาะสมตามช่วงวัย ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา นับเป็นการลงทุนของประเทศไทยสำหรับเด็กในช่วงวัยที่มีความสำคัญที่สุด เพราะเด็กมีความสำคัญในอนาคต และถือเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และสร้างรากฐานที่สำคัญให้เด็กเจริญเติบโตมีการพัฒนาเป็นประชากรที่มีคุณภาพ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ แต่ก็พบว่ายังมีหญิงตั้งครรภ์และเด็กแรกเกิดที่อยู่ในครัวเรือนยากจนอีกจำนวนหนึ่ง ตกหล่นจากการคัดกรองคุณสมบัติตามเกณฑ์การได้รับเงินอุดหนุน และยังไม่สามารถเข้าถึงสิทธิสวัสดิการตามนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดที่รัฐจัดสรรให้ ส่งผลให้เด็กในกลุ่มนี้เสียโอกาสในการเข้าถึงสวัสดิการ เสียโอกาสในการมีภาวะโภชนาการที่ดีและการเข้าถึงบริการของรัฐที่มี อันจะทำให้เด็กกลุ่มนี้เสียโอกาสในการเป็นวัยแรงงานที่มีคุณภาพและมีผลกระทบต่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องในการติดตามแม่และเด็กของผู้ขอรับสิทธิตามโครงการเงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดเพื่อให้เกิดความครอบคลุมในการดูแลอนามัยแม่และเด็ก ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมาปฏิบัติ เพื่อทราบสาระสำคัญของนโยบาย กระบวนการดำเนินงานตามนโยบาย ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ตลอดจนศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายดำเนินงานตามนโยบาย รวมทั้งการปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดของเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการวิจัย 2 วิธี ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary research) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ วารสาร สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ รายงานการประชุม คู่มือการปฏิบัติงาน ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง เอกสารทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับการหลักการและแนวทางในการนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมาปฏิบัติ

2. การวิจัยสนาม (Field research) โดยผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured interview or Formal interview)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ของการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากร เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเขตลาดกระบัง โรงพยาบาลลาดกระบังกรุงเทพมหานคร และผู้นำชุมชนในพื้นที่เขตลาดกระบังที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเงินเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมาปฏิบัติของเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) จำนวน 15 คน โดยพิจารณาจากคุณสมบัติ ดังนี้

1) เป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาชุมชน สำนักงานเขตลาดกระบัง ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมาปฏิบัติ จำนวน 3 คน ได้แก่หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการ นักพัฒนาสังคมปฏิบัติ และนักสังคมสงเคราะห์

2) เป็นเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลลาดกระบังกรุงเทพมหานคร นักสังคมสงเคราะห์ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องในการติดตามแม่และเด็กของผู้ขอรับสิทธิติดตามโครงการเงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดเพื่อให้เกิดความครอบคลุมในการดูแลอนามัยแม่และเด็ก จำนวน 1 คน

3) เป็นผู้นำชุมชนในพื้นที่เขตลาดกระบัง ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณสมบัติการได้รับเงินตามโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด จำนวน 11 คน ได้แก่ ประธานกรรมการชุมชน และอาสาสมัครสาธารณสุข เป็นตัวแทนของผู้นำชุมชนในแต่ละแขวงของพื้นที่เขตลาดกระบัง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยสนาม ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview guide) คือ แบบสัมภาษณ์ที่มีจำนวนข้อคำถาม ประโยคคำถาม และการเรียงลำดับคำถามที่แน่นอนตายตัว เพื่อใช้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นรายบุคคล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เป็นวิธีการศึกษาค้นคว้าเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปโดยการรวบรวมเอกสารซึ่งเป็นข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้วโดยผู้อื่น ได้แก่

1.1 หนังสือทั่วไป ได้แก่ ตำรา คู่มือ เอกสารประกอบการบรรยาย รวมถึงเอกสารทางวิชาการ วารสาร สิ่งพิมพ์ เป็นต้น

1.2 หนังสืออ้างอิง ได้แก่ สารานุกรม พจนานุกรม เป็นต้น

1.3 งานวิจัย วิทยานิพนธ์ เป็นงานที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนั้น ๆ อย่างละเอียด

1.4 เอกสารของทางราชการ เป็นเอกสารที่ส่วนราชการจัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน เช่น นโยบาย กฎระเบียบ พระราชบัญญัติ คู่มือการปฏิบัติงาน ประกาศ คำสั่ง เป็นต้น

2. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ติดต่อกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นรายบุคคลเพื่อขออนุญาตหมายวัน เวลาสัมภาษณ์ เป็นการล่วงหน้า พร้อมทั้งอธิบายประเด็นของการสัมภาษณ์ให้ทราบอย่างคร่าวๆและก่อนการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะอธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัยอย่างชัดเจนว่า จะนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ไปใช้ในการวิเคราะห์เชิงวิชาการเท่านั้น รวมทั้งขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการจดบันทึกการสนทนาและบันทึกเสียงทุกครั้ง และในระหว่างการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะถามคำถามตามที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์เท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการทำการวิจัยเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยขั้นตอนในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง มาแยกประเด็นตามข้อคำถาม จากนั้นจึงวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละประเด็นโดยใช้วิธีการ “ตีความ” ตามหลักการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อสรุปผลการวิจัยแยกเป็นประเด็นๆ เรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้สามประเด็น ได้แก่ กระบวนการนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมาปฏิบัติ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานและข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาการนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมาปฏิบัติ กรณีศึกษาเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

2. นำผลการวิจัยทั้งสามประเด็นดังกล่าวข้างต้น มาเปรียบเทียบกับข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้ทราบถึงลักษณะที่มีความคล้ายคลึงกันหรือแตกต่างกันของข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างกับข้อมูลจากเอกสาร เพื่อใช้ในการอภิปรายผล

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเอกสารและวิจัยสนามพบว่า โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด เป็นนโยบายสำคัญระดับชาติตามแผนบูรณาการ การพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตที่มุ่งเน้นให้เด็กแรกเกิดได้รับการเลี้ยงดูที่มีคุณภาพ และมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย เพื่อเติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพในอนาคต รวมทั้งเป็นหลักประกันให้เด็กได้รับสิทธิด้านการอยู่รอด และการพัฒนาตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ.2558 เห็นชอบในหลักการโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาหลักเกณฑ์ ขั้นตอน วิธีการดำเนินงาน เป็นแนวทางในการทำงานที่ชัดเจนร่วมกัน โดยให้เงินอุดหนุนแก่เด็กแรกเกิดที่อยู่นอกระบบประกันสังคมที่เกิดระหว่าง วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2558 ถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2559 ที่บิดาหรือมารดาหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีสัญชาติไทย และอยู่ในครัวเรือนยากจนและครัวเรือนที่เสี่ยงต่อความยากจน คนละ 400 บาทต่อเดือน เป็นเวลา 12 เดือน รัฐบาลให้กับมารดา หรือผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลเด็กแรกเกิดเพื่อใช้ในการเลี้ยงดูเด็ก เป็นการคุ้มครองทางสังคมและสวัสดิการพื้นฐาน เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดให้ได้รับการเลี้ยงดูที่มีคุณภาพและมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย รวมทั้งยังเป็นการเพิ่มโอกาสและช่องทางในการเข้าถึงบริการของรัฐ เพื่อให้เด็กได้รับการดูแลอย่างมีคุณภาพด้วยการส่งต่อข้อมูลหญิงตั้งครรภ์ที่ขอรับสิทธิให้กระทรวงสาธารณสุข (อสม.) เพื่อให้ทีมหมอครอบครัวและอาสาสมัครสาธารณสุขลงพื้นที่เยี่ยมบ้าน ให้คำแนะนำดูแลสุขภาพแม่และเด็ก และติดตามพัฒนาการเด็กรวมทั้งอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)ในพื้นที่ให้การดูแลในมิติด้านสังคมอื่น ๆ เพื่อให้หญิงตั้งครรภ์และเด็กได้รับการดูแลอย่างมีคุณภาพ

กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2560, หน้า 2-3) ได้กล่าวถึงเหตุผลของการขยายระยะเวลาการช่วยเหลือเป็น 3 ปี มีเหตุผลแต่ละด้าน ดังนี้

1. ในทางการแพทย์ช่วงวัยที่สำคัญที่สุดสำหรับการเจริญเติบโตของมนุษย์คือ ช่วงระยะเวลา 0 - 6 ปี เนื่องจากมนุษย์จะมีพัฒนาการทางร่างกายและสติปัญญาสูงสุด และโอกาสที่สูญเสียไปจากการพัฒนาที่ไม่สมบูรณ์ในช่วงวัยต่าง ๆ ไม่ว่าทางร่างกาย หรือสติปัญญา จะส่งผลไปตลอดช่วงชีวิตที่เหลือ
2. ในด้านเศรษฐศาสตร์ การลงทุนต่อเด็กในช่วงเวลาของเด็กเล็กจะได้รับผลตอบแทนทางเศรษฐกิจสูงสุด เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงวัยอื่น ๆ โดยได้รับผลตอบแทนคืนมา 4-5 เท่า ในบางกรณีอาจได้ผลตอบแทนถึง 17 เท่า ผลตอบแทนที่ได้รับเกิดจากหลายปัจจัย อาทิ ทักษะที่สูงขึ้น ผลการเรียนรู้ ที่ดีขึ้น ประสิทธิภาพการทำงานที่สูงขึ้น การเจ็บป่วยที่ลดลง และอาชญากรรมที่ลดลง
3. ในด้านพัฒนาการ พัฒนาการของเด็กจะกระตุ้นได้ด้วยการส่งเสริมอย่างต่อเนื่องในระยะยาวเท่านั้น ภาครัฐจึงควรให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจนถึงอายุ 6 ปี
4. ในต่างประเทศ การให้เงินช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องจนถึงอายุ 6 ปีถือเป็นมาตรฐานทั่วไปของการให้ เงินอุดหนุนในต่างประเทศ ซึ่งรวมถึงเพื่อนบ้านอย่างอินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ผลการศึกษาในประเทศแอฟริกาใต้ พบว่า เด็กผู้หญิงที่รับเงินอุดหนุนในช่วง 6 ปีแรก เมื่อเข้าสู่วัยเรียนแล้วจะมีเกรดเฉลี่ยสูงกว่าเด็กที่ไม่ได้รับราว 0.25 ในระบบ 4 เกรด เด็กชายที่รับเงินอุดหนุนตั้งแต่เกิด จะมีอัตราการป่วยในรอบสิบห้าวันที่ผ่านมา (ก่อนวันสำรวจ) ร้อยละ 21 ขณะที่อีกกลุ่มจะมีอัตราการเจ็บป่วยร้อยละ 30
5. ในด้านความเหลื่อมล้ำ เงินอุดหนุนเด็กเล็กจนถึงระยะเวลา 6 ปี จะช่วยลดความเหลื่อมล้ำ โดยผลการศึกษาในประเทศแอฟริกาใต้ระบุว่า เด็กที่ไม่มีการศึกษาต่ำกว่าเกรด 8 จะมีคะแนนเพิ่มขึ้นแบบก้าวกระโดดคือ ร้อยละ 10.2 (หรือ 0.38เกรด) จาก 4 เกรด ช่วยลดช่องว่างการศึกษาของเด็กที่มีแม่มีระดับการศึกษาต่างกัน

6. สำหรับประเทศไทย เมื่อเด็กอายุครบ 3 ปี ก็จะได้รับบริการจากภาครัฐโดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ ภาครัฐให้การสนับสนุน การให้เงินอุดหนุนเด็กแรกเกิดจึงควรขยายเป็น 3 ปีเพื่อเติมเต็มช่องว่างบริการของรัฐที่ขาดไป และทำให้มั่นใจได้ว่าเด็กได้รับการส่งพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง ตลอดช่วงเวลาที่สำคัญ

7. ในด้านการคลัง งบประมาณทั้งหมดที่จะใช้หากมีการให้เงินช่วยเหลือ ที่ 600 บาทต่อเดือน สำหรับเด็ก อายุ 0-3 ปี ทุกคนในครอบครัวที่ยากจนและเสี่ยงต่อความยากจน คิดเป็นร้อยละ 3.7 ของงบประมาณสำหรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ หรือเพียงร้อยละ 2.47 ของงบประมาณสำหรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในกรณีที่ให้เงินอุดหนุนเด็กแรกเกิดจน ถึง 3 ปีที่ 400 บาทต่อเดือน

วัตถุประสงค์

กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2561) ได้กำหนดวัตถุประสงค์การอุดหนุนเด็กแรกเกิด คือ

1. เป็นการจัดสวัสดิการพื้นฐานและเป็นหลักประกันสิทธิขั้นพื้นฐานให้เด็กแรกเกิดได้รับการเลี้ยงดูที่มีคุณภาพ
2. เป็นการคุ้มครองทางสังคมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ
3. เป็นมาตรการให้พ่อแม่ นำเด็กเข้าสู่ระบบบริการของรัฐเพื่อให้เด็กได้รับการดูแลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างเป็นระบบ

เป็นระบบ

4. เพื่อส่งเสริมให้เด็กแรกเกิดและปฐมวัยมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในช่วงวัยอื่น ๆ

กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2561) ได้กำหนด วิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจของโครงการเงินอุดหนุนเงินเพื่อเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด คือ

วิสัยทัศน์

“เด็กยากจนได้รับเงินอุดหนุนและมีคุณภาพชีวิตที่ดี”

เป้าหมาย

1. เด็กได้รับสวัสดิการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
2. รูปแบบการจัดสวัสดิการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย
3. จำนวนเด็กที่ได้รับสวัสดิการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ได้รับการเลี้ยงดูที่มีคุณภาพและมีพัฒนาการที่ดีเหมาะสมตามวัย

พันธกิจ

1. เด็กยากจนได้เข้าถึงบริการ และมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย
2. บุรณาการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กที่ได้รับเงินอุดหนุน

3. จัดระบบการส่งต่อและเตรียมความพร้อมให้บริการช่วงวัยถัดไป

ประโยชน์ที่ได้รับ

กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2560, หน้า 4-5) อธิบายว่า เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดถือเป็นสวัสดิการพื้นฐานในหลายประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านของไทย อาทิ จีน อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ผลการศึกษาในหลายประเทศทั่วโลก พบตรงกันว่าเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด มีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว จากการศึกษาของ เจมส์ เจ เฮคแมน นักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบล พบว่า การลงทุนในเด็กเล็กจะได้รับผลตอบแทนในระยะยาวกลับมา 7 เท่า และการลงทุนในกลุ่มเด็กเล็กที่อยู่ในครอบครัวที่ยากจนจะได้รับผลตอบแทนระยะยาวถึง 17 เท่า ดังนั้น การที่ประเทศไทยเห็นความสำคัญและลงทุนกับการพัฒนาเด็กแรกเกิดในครัวเรือนยากจน หรือครัวเรือนที่เสี่ยงต่อความยากจน ผ่านโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ย่อมเกิดผลตอบแทนต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว ซึ่งประโยชน์ที่จะได้รับ ได้แก่

1. ประโยชน์ต่อเด็ก ผลการศึกษาในหลายประเทศ พบว่าเด็กแรกเกิดที่ได้รับเงินอุดหนุนจะได้รับการเลี้ยงดูที่มีคุณภาพกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับ สามารถเข้าถึงบริการทางสาธารณสุขได้มากกว่า ได้รับสารอาหารที่ดีกว่า ซึ่งปัจจัย

ต่าง ๆ เหล่านี้ จะส่งเสริมให้เด็กแรกเกิดและปฐมวัยมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในช่วงวัยอื่น ๆ ต่อไป

2. ประโยชน์ต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดจะช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลเด็ก รวมทั้งเปิดโอกาสให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้มากขึ้น ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในการเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

3. ประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ผลการศึกษาทั่วโลกพบว่าเด็กที่รับเงินอุดหนุนเมื่อโตขึ้นจะมีผลการเรียนที่ดีขึ้นกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับ และนำไปสู่ระดับรายได้ที่สูงขึ้น เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด จึงเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้เด็กได้เติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพ เป็นกำลังสำคัญและเป็นการสร้างรากฐานที่เข้มแข็งในการร่วมพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต

การจัดระบบสวัสดิการที่สนใจสร้างความเป็นธรรมทางสังคม

ราณี หัสสร้างสี (2557) ได้กล่าวว่า ในสังคมที่มีความเหลื่อมล้ำมาก เช่นสังคมไทยทำอะไร จึงจะทำให้การบริการทางสังคมไม่เกิดความเหลื่อมล้ำ และเกิดความเป็นธรรมต่อสังคมมากที่สุด เป็นคำถามใหญ่ซึ่งรัฐและประชาชน ต้องร่วมกันคิดระบบสวัสดิการวันนี้เราอยู่บนทางสองแพร่ง เราจะไปทางไหนกันระหว่างการจัดสวัสดิการตามกลุ่มเป้าหมาย (targeting) และการจัดสวัสดิการแบบถ้วนหน้า (Universal) เดิมประเทศเราเป็นประเทศที่อุดมสมบูรณ์คนไม่มีเงิน แต่รวยทรัพยากร ชีวิตยังดำรงอยู่ได้ ไม่อดอยาก แต่คนยากจนในยุคปัจจุบัน ยุคที่ “เจริญแล้ว” คนกลับยากจนสิ้นไร้ไม้ตอกมากขึ้น ไม่มีเงินเข้าไม่ถึงทรัพยากรต่าง ๆ ในสังคมหรือในบางกรณี คนมีเงินมากขึ้น แต่เข้าไม่ถึงโอกาสและทรัพยากรต่าง ๆ ในสังคม หรือบางกรณีที่ฐานะทางเศรษฐกิจ อยู่เหนือระดับเส้นความยากจน แต่มีโอกาเสี่ยงที่จะยากจน เช่น เมื่อเผชิญวิกฤติ ภัยธรรมชาติ วิกฤตเศรษฐกิจ ซึ่งนับวันมีความรุนแรง มีความถี่มากขึ้น

นโยบายการจัดสวัสดิการที่ผ่านมา กลุ่มที่คิดเรื่องการจัดสวัสดิการตามกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (targeting) ให้เหตุผลข้อดี 2 ประการ คือ ช่วยให้การบรรเทาความยากจน มีประสิทธิภาพมากขึ้น และขณะเดียวกัน ก็รักษาระดับค่าใช้จ่ายของสังคมในการแก้ปัญหา ความยากจน ให้อยู่ในระดับต่ำ แต่มีข้อโต้แย้ง จากงานวิจัยหลาย ๆ ชิ้นชี้ให้เห็นว่า แม้ระดับค่าใช้จ่ายของการให้สวัสดิการแบบเฉพาะกลุ่มมีค่าใช้จ่ายที่ต่ำ แต่ต้นทุนการบริหารจัดการและการสารสนเทศที่สูง เนื่องจากความไม่สมบูรณ์ของข้อมูลข่าวสาร ทำให้กลไกที่จะแบ่งคนจน และไม่จนนั้นไม่ชัดเจน และปฏิบัติยาก ในที่สุดแล้วทำให้เกิดช่องว่างให้ผู้ปฏิบัติใช้ดุลยพินิจของตนในการตัดสินใจใครควรอยู่ในกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ จึงอาจเกิดความผิดพลาด ของการจัดสรรสวัสดิการ สองประการ คือ ความผิดพลาดขั้นที่หนึ่ง สวัสดิการไม่ถูกจัดสรรให้ผู้ที่ควรได้รับและความผิดพลาด ขั้นที่สอง สวัสดิการถูกจัดสรรให้แก่วัยไม่ครบถ้วน การให้สวัสดิการที่มีความผิดพลาดกลับทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมมากขึ้น แทนที่จะลดความไม่เป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

สิ่งที่สำคัญของแนวคิด การจัดสวัสดิการตามกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (targeting) คือ มักมองคนจนว่าเป็นตัวปัญหา (ที่ต้องการรับผลประโยชน์) มากกว่าที่จะเห็นเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ขาดความเชื่อมโยงระหว่างการทำ ความคุ้มครองทางสังคมกับการพัฒนาเศรษฐกิจ การจัดสวัสดิการแบบเจาะจงตามกลุ่มเป้าหมาย มักจะขาดเสียที่มีอำนาจ ต่อรองในการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องและรักษาคุณภาพของการบริการรายได้ หลายประเทศพบว่า หากให้เฉพาะคนจน คนชั้นกลางที่ไม่ได้รับจะไม่สนับสนุน ในขณะที่การจัดสวัสดิการแบบถ้วนหน้า (Universal) มองว่าเมื่อคนทุกคนในสังคม มีความมั่นคงทางสังคมก็จะก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจที่มั่นคงด้วย สังคมส่วนใหญ่อาจสนับสนุนแบบถ้วนหน้า (Universal) เพราะจำนวนผู้ที่ได้ประโยชน์มีมากกว่าแบบเจาะจงและเห็นว่ามีคุณธรรมกว่าแบบเจาะจง เพราะไม่มีผู้หลุดจากระบบ นอกจากนั้นการให้แบบถ้วนหน้า จะได้พันธมิตรชนชั้นกลางมาสนับสนุนนโยบายสวัสดิการนี้ ทำให้มีความยั่งยืน

หลักเกณฑ์ขั้นตอนการดำเนินงานตามโครงการ

กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2560, หน้า 5-13) ได้กำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ดังนี้

1. คุณสมบัติของผู้มีสิทธิลงทะเบียน

กรมกิจการเด็กและเยาวชน ผู้มีสิทธิลงทะเบียนโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ได้แก่ หญิงตั้งครรภ์ หรือมารดาเด็กแรกเกิดที่มีสัญชาติไทย สำหรับเด็กที่เกิดตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2558 เป็นต้นไป ซึ่งเด็กแต่ละคนจะได้รับการดูแลจนถึงอายุ 3 ปี (36 เดือน) และเด็กแรกเกิดไม่เป็นผู้รับเงินสงเคราะห์บุตรจากกองทุนประกันสังคม สวัสดิการ หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ และไม่อยู่ในความอุปการะของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งไม่รวมสิทธิการได้รับเงินสงเคราะห์เป็นครั้งคราวและเบี้ยความพิการ ซึ่งผู้ขอรับสิทธิ์จะต้องอาศัยอยู่ในครัวเรือนยากจน หรือครัวเรือนที่เสี่ยงต่อความยากจนโดยมีรายได้ครัวเรือนทั้งหมดเฉลี่ยต่ำกว่า 3,000 บาท ต่อคน ต่อเดือน หรือต่ำกว่า 36,000 บาทต่อคน ต่อปี ทั้งนี้ ให้นับรวมรายได้ในรอบเดือนหรือรอบปีของสมาชิกทุกคนที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนแห่งนั้น ซึ่งสมาชิกของครัวเรือนมีความสัมพันธ์เป็นเครือญาติโดยสายโลหิตหรือการสมรส หรือด้วยเหตุอื่นตามกฎหมาย แต่ไม่นับรวมผู้ซึ่งเป็นลูกจ้างหรือผู้ซึ่งได้อนุญาตให้อยู่อาศัยด้วย ติดต่อกันมาไม่น้อยกว่า 180 วันในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาโดยให้นับรวมเด็กแรกเกิดด้วย แล้วนำจำนวนสมาชิกมาหารรายได้ทั้งหมดในครัวเรือน สามารถลงทะเบียนระหว่างตั้งครรภ์หรือภายหลังจากคลอดบุตรแล้วได้

2. สถานที่รับลงทะเบียน

1. กรุงเทพมหานคร: ลงทะเบียน ณ สำนักงานเขตทุกเขต
2. เมืองพัทยา: ลงทะเบียน ณ ศาลาว่าการเมืองพัทยา
3. ส่วนภูมิภาค: ลงทะเบียน ณ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

3. เอกสารประกอบการลงทะเบียน

เอกสารประกอบการลงทะเบียนขอรับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด มีดังนี้ 1) แบบลงทะเบียน ดร.01 2) แบบรับรองสถานะของครัวเรือน (ดร.02) 3) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของหญิงตั้งครรภ์ หรือมารดาของเด็กแรกเกิดหรือบิดาของเด็กแรกเกิด หรือผู้ปกครองของเด็กแรกเกิดแล้วแต่กรณี 4) สำเนาทะเบียนสมรส (ถ้ามี) 5) สำเนาสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก 6) สำเนาสูติบัตรเด็กแรกเกิด (ยื่นหลังคลอด) 7) สำเนาหน้าสมุดบัญชีเงินฝาก (ประเภทบัญชีออมทรัพย์ สะสมทรัพย์ เมื่อเรียกกระแสรายวัน) ธนาคารกรุงไทย หรือธนาคารออมสิน หรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ เว้นแต่กรณีที่มีการผูกบัญชีเงินฝากที่มีอยู่กับธนาคารเข้ากับเลขประจำตัวประชาชน สามารถใช้สำเนาหน้าสมุดบัญชีเงินฝากได้ทุกธนาคาร 8) สำเนาบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (ถ้ามี)

4. การรับรองสถานะของครัวเรือนยากจนหรือครัวเรือนที่เสี่ยงต่อความยากจนให้เป็นไปตามแบบรับรองสถานะของครัวเรือน (ดร.02) โดยมีผู้รับรอง 2 คน ดังนี้

ผู้รับรองคนที่ 1

1. กรุงเทพมหานครให้หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคมประจำสำนักงานเขต หรือประธานกรรมการชุมชนหรืออาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร (อสส) หรืออาสาพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์(อพม.) เป็นผู้รับรอง
2. เมืองพัทยาให้ประธานชุมชนหรืออาสาสมัครสาธารณสุขเมืองพัทยาเป็นผู้รับรอง
3. เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ให้อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) หรืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน(อสม.)หรือกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน หรือประธานชุมชน เป็นผู้รับรอง

ผู้รับรองคนที่ 2

1. กรุงเทพมหานครให้ผู้อำนวยการเขตหรือผู้ที่ผู้อำนวยการเขตมอบหมายหรือหัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวกรุงเทพมหานครเป็นผู้รับรอง
2. เมืองพัทยาให้ปลัดเมืองพัทยาหรือรองปลัดพัทยาที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้รับรอง
3. เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ปลัดเทศบาลหรือปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หรือหัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวเป็นผู้รับรอง

5. การประกาศรายชื่อผู้ขอรับสิทธิ์ ภายหลังจากยื่นเอกสารให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับลงทะเบียน พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเอกสารและจัดทำประกาศรายชื่อผู้ขอรับสิทธิ์เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดโดยติดประกาศไว้ ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน

6. หน่วยงานรับลงทะเบียน

กรุงเทพมหานคร (สำนักงานเขตทุกเขต) เมืองพัทยา (ศาลาว่าการเมืองพัทยา) ส่วนภูมิภาค (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) มีหน้าที่บันทึกข้อมูลเบื้องต้น ตามแบบลงทะเบียนเพื่อขอรับสิทธิ์เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด (ดร.01) เข้าสู่ระบบฐานข้อมูลโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด โดยการเรียกข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ลงทะเบียนจากบัตรประชาชน ด้วยเครื่องอ่านบัตร (Smart Card)

7. การตรวจสอบสิทธิ์

กรุงเทพมหานคร ให้ผู้ขอรับสิทธิ์เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดตรวจสอบสิทธิ์ได้ ณ สำนักงานเขต ที่ลงทะเบียน ซึ่งเจ้าหน้าที่สามารถดูผลการจ่ายเงินได้ในระบบฐานข้อมูล

ส่วนภูมิภาค ให้ผู้ขอรับสิทธิ์เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดตรวจสอบสิทธิ์ได้ ณ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ลงทะเบียน ซึ่งเจ้าหน้าที่สามารถดูผลการจ่ายเงินได้ในระบบฐานข้อมูล

8. การจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

1. การจ่ายเงินเข้าบัญชีธนาคาร บัญชีธนาคารที่ใช้สำหรับแนบเอกสารเพื่อยื่นลงทะเบียนในโครงการ ประเภทบัญชีเงินฝากจะต้องเป็นบัญชีออมทรัพย์ สะสมทรัพย์ เพื่อเรียก กระแสรายวัน เท่านั้น โดยมีทั้งหมด 3 ธนาคาร คือ 1) ธนาคารกรุงไทย 2) ธนาคารออมสิน 3) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ยกเว้นกรณีผู้รับสิทธิ์ได้ผูกพร้อมเพย์ด้วยเลขบัตรประชาชนกับบัญชีธนาคารอื่น เงินจะโอนเข้าบัญชีธนาคารนั้น

2. การโอนเงินประจำเดือน กรมบัญชีกลางส่งข้อมูลให้ธนาคารแล้ว หากไม่สามารถโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของผู้มีสิทธิ์ได้ (RE-ject)

9. การสิ้นสุดสิทธิ์และระงับการจ่ายเงิน

ให้สิทธิ์การรับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดสิ้นสุดลงในกรณี ดังต่อไปนี้ 1) เด็กมีอายุครบ 3 ปี 2) เด็กแรกเกิดตาย 3) ผู้ยื่นคำขอสิ้นสุดสิทธิ์ในการขอรับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดเป็นหนังสือ 4) ตรวจพบข้อมูลที่เป็นเท็จ

10. การรายงานและการติดตามผล หน่วยงานที่รับผิดชอบ กรมกิจการเด็กและเยาวชน แต่งตั้งคณะทำงานติดตามและการประเมินผล รายงานต่อคณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานคร คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ(กดยช.) และคณะรัฐมนตรี

11. ช่องทางร้องเรียนและเสนอแนะ

11.1 การร้องเรียนและเสนอแนะ : ผู้มีสิทธิ์ และประชาชนทั่วไป สามารถร้องเรียน และเสนอแนะ การดำเนินงาน ผ่านช่องทางดังต่อไปนี้

1) กรมกิจการเด็กและเยาวชน เลขที่ 618/1 ถนนนิคมมักกะสัน เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 โทร 0 2255 5850 ต่อ 149, 192 หรือ 0 2651 6532 หรือเว็บไซต์ www.dcy.go.th

2) ศูนย์ปฏิบัติการโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด (ศดร.) เลขที่ 255 ถนนราชวิถี เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร โทร 0 2306 8694, 0 2306 8697 หรือเว็บไซต์ csq.dcy.go.th

2) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.)

3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : สำนักงานเขต เมืองพัทยา เทศบาล องค์การ

บริหารส่วนตำบล

4) ศูนย์ช่วยเหลือสังคม OSCC โทร. 1300 ตลอด 24 ชั่วโมง

5) ศูนย์ดำรงธรรม โทร. 1567

เมื่อหน่วยรับร้องเรียน ตามข้อ 3) 4) และ 5) ได้รับข้อร้องเรียนและข้อเสนอแนะ

แล้ว ให้ประสาน ข้อมูลไปยังกรมกิจการเด็กและเยาวชน หรือสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัด เพื่อบันทึก ข้อมูลในระบบฐานข้อมูลเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดและดำเนินการตามแต่กรณีต่อไป

11.2 การพิจารณาข้อร้องเรียนและข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) กรุงเทพมหานคร ให้สำนักพัฒนาสังคมกรุงเทพมหานคร นำเสนอคณะอนุกรรมการส่งเสริมการ พัฒนาเด็กปฐมวัยกรุงเทพมหานคร 2) ต่างจังหวัด ให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด นำเสนอคณะอนุกรรมการ ส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัด เพื่อพิจารณาทุก 3 เดือน และเป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป

ในส่วนของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง สามารถนำมาวิเคราะห์แยกเป็นประเด็นต่าง ๆ เรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้สามประเด็น ดังนี้

1. โครงการเงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดของเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

การนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมาปฏิบัติ โดยฝ่ายพัฒนาชุมชนเป็นผู้รับผิดชอบและทำงานประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ คือ โรงพยาบาลลาดกระบังกรุงเทพมหานคร ประธานชุมชนและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำศูนย์บริการสาธารณสุข 45 (ร่มเกล้า) และศูนย์บริการสาธารณสุข 46 (กันตารัตินุทิศ) โดยแต่ละหน่วยงานมีบทบาทตามตามกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 การค้นหากลุ่มเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ของโครงการมาลงทะเบียนขอเงินอุดหนุนการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

1.2 การรับลงทะเบียนหญิงตั้งครรภ์หรือเด็กแรกเกิด

1.3 กำหนดแผนการลงพื้นที่เยี่ยมบ้านเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและสถานะครัวเรือน

1.4 การรับรองสถานะครัวเรือน โดยประธานกรรมการชุมชน หรืออาสาสมัครสาธารณสุข

1.5 พิจารณาข้อมูลของผู้ลงทะเบียนขอรับเงินอุดหนุน การผ่านหลักเกณฑ์การ

ประเมินตามเงื่อนไข

1.6 การประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินจะจัดทำประกาศรายชื่อผู้ขอรับสิทธิ์ เพื่อการคัดค้าน

1.7 จัดส่งเอกสารที่ผ่านการพิจารณาแล้วและครบถ้วนพร้อมสำเนาประกาศรายชื่อ

ผู้ขอรับสิทธิ์เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ไปยังสำนักงานพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร

1.8 กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

จะพิจารณาข้อมูลและตรวจสอบจากฐานข้อมูลในระบบ และประสานส่งข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

1.9 การแจ้งสิทธิ์ผู้ได้รับสิทธิ์เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ประกาศรายชื่อผู้ได้รับสิทธิ์เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดลงในเว็บไซต์ ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน

1.10 การติดตามเด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ที่ลงทะเบียนผู้รับสิทธิ์ตามโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูแรกเกิด โดยนักสังคมสงเคราะห์โรงพยาบาล

2. ปัญหาและอุปสรรคของการนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมาปฏิบัติของเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

2.1 ปัญหาการขาดความรู้ ความเข้าใจ ในวัตถุประสงค์ ระเบียบ หลักเกณฑ์ และขั้นตอนการดำเนินการตามนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.2 ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการ เพื่อให้ประชาชนเกิดความเข้าใจ เกี่ยวกับเงื่อนไข ขั้นตอน ระเบียบและหลักเกณฑ์การจ่ายเงิน

2.3 ปัญหาด้านบุคลากร บุคลากรที่ดำเนินงานมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการให้บริการแก่ประชาชน ทำให้ไม่สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง และเกิดความล่าช้าในการดำเนินการ

2.4 ปัญหาด้านงบประมาณ รัฐไม่มีการจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานเพื่อใช้ในการดำเนินการตามโครงการ ขาดงบประมาณในการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ค่าพาหนะในการลงพื้นที่

2.5 ปัญหาด้านนโยบาย โครงการมีระเบียบ หลักเกณฑ์และขั้นตอนการดำเนินงานที่มีหลาย

ขั้นตอน และเป็นการดำเนินงานร่วมกันหลายหน่วยงานจึงเกิดความล่าช้าในการให้บริการ

3. แนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคและการปรับปรุงพัฒนาการนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมาปฏิบัติของเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

3.1 ควรมีการจัดทำแผน โครงการเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณสำหรับใช้ในการดำเนินงานตามนโยบายโครงการ

3.2 รับรองรายได้ครัวเรือน การกำหนดฐานรายได้ขั้นต่ำ ทำให้เด็กแรกเกิดในกรุงเทพมหานคร ตกหล่นไม่ได้รับสิทธิ์

3.3 ควรมีการประชาสัมพันธ์โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

3.4 การจัดประชุมชี้แจงหรืออบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการนำนโยบายโครงการ ให้กับบุคลากรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ประธานชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุข เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

3.5 ควรมีการทำงานแบบการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในพื้นที่ โดยประสานกับเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่ค้นพบดังกล่าวข้างต้น มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด เป็นนโยบายสำคัญระดับชาติตามแผนบูรณาการการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต เป็นการสร้างระบบความคุ้มครองทางสังคม(Child Protection) รวมทั้งเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม เพื่อให้เด็กได้รับการดูแลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งเป็นนโยบายสวัสดิการที่รัฐจัดสรร สอดคล้องกับแนวคิดของ เดช อุณหะจิริงรักษณ์ (2561) ได้กล่าวสรุปว่านโยบายสาธารณะ คือ นโยบายที่ถูกกำหนดขึ้นโดยรัฐบาล ซึ่งอาจเป็นองค์การหรือตัวบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงตามกฎหมายภายใต้ระบบการเมืองนั้น ๆ มีวัตถุประสงค์ที่แน่นอนไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง เช่น เพื่อแก้ไขปัญหาในปัจจุบัน หรือเพื่อป้องกันหรือหลีกเลี่ยงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งนโยบายสาธารณะจะครอบคลุมถึงการที่รัฐบาลตั้งใจว่าจะกระทำหรือไม่กระทำ การตัดสินใจของรัฐบาลในการแบ่งสรรทรัพยากรหรือสิ่งที่มีคุณค่าต่าง ๆ ในสังคม รวมถึงการกำหนดแนวทางการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐบาล

แต่โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดยังมีช่องว่างของการเข้าถึงสิทธิ์ของเด็กแรกเกิดคือ มีความไม่ชัดเจนด้านคุณสมบัติของผู้ขอขึ้นเพื่อรับเงินอุดหนุนเป็นสวัสดิการที่รัฐจัดสรรที่ไม่ได้จัดสรรแบบถ้วนหน้า ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ราณี หัสสรังสี (2557) ได้กล่าวสรุปว่า การจัดสวัสดิการแบบถ้วนหน้า (Universal) มองว่าเมื่อคนทุกคนในสังคม มีความมั่นคงทางสังคมก็จะก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจที่มั่นคงด้วย สังคมส่วนใหญ่อาจสนับสนุนแบบถ้วนหน้า (Universal) เพราะจำนวนผู้ที่ได้ประโยชน์มีมากกว่าแบบเจาะจงและเห็นว่ามีประโยชน์มากกว่าแบบเจาะจง เพราะไม่มีผู้หลุดจากระบบ นอกจากนั้นการให้แบบถ้วนหน้า จะได้พันธมิตรชนชั้นกลางมาสนับสนุนนโยบายสวัสดิการนี้ ทำให้ความยั่งยืน นอกจากนี้การจัดสวัสดิการแบบถ้วนหน้า นอกจากนั้นการจัดสวัสดิการแบบถ้วนหน้า ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2560) ได้สรุปว่าเด็กแรกเกิดที่ได้รับเงินอุดหนุน จะได้รับการเลี้ยงดูที่มีคุณภาพกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับ สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้มากกว่า ได้รับสารอาหารที่ดีกว่า ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ จะส่งเสริมให้เด็กแรกเกิดและเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัยเป็นพื้นฐานที่สำคัญ ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในช่วงวัยต่าง ๆ เงินอุดหนุนแก่เด็กแรกเกิดจะช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลเด็ก เข้าถึงบริการสาธารณสุขได้มากขึ้นทำให้มีความรู้ในการเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ดังนั้นเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด จึงเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้เด็กได้เติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพ เป็นกำลังสำคัญและเป็นการสร้างรากฐานที่เข้มแข็งในการร่วมพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต

ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมาปฏิบัติ ของ เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ปัญหาการขาดความรู้ ความเข้าใจ ในวัตถุประสงค์ ระเบียบ หลักเกณฑ์ และขั้นตอนการ ดำเนินการตามนโยบายโครงการอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดของบุคลากรในหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้องและมีส่วนร่วมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภณัฐ ทรัพย์นาวิ (2554) ได้ ศึกษา การนำนโยบายการบริการสาธารณะแก่ผู้สูงอายุไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล 16 แห่ง ผลการวิจัยสรุปว่า ความรู้และความเข้าใจของผู้ปฏิบัติ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายการ บริการสาธารณะแก่ผู้สูงอายุไปปฏิบัติในระดับองค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ วารุณา นิมิพลกุล (2551) ได้ศึกษา ปัญหาและอุปสรรคของโครงการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ : กรณี ศึกษาเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยสรุปว่า โครงการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ มีปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ของผู้เข้าร่วมโครงการ ทั้งนี้เพราะหลักเกณฑ์ขาดความเป็นรูปธรรมไม่สามารถ วัดได้จริง ทำให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานไม่สามารถคัดเลือกผู้สูงอายุที่เหมาะสมที่ควรเข้าร่วมโครงการ และสอดคล้อง กับการวิจัยของ วีระวิทย์ อินทรสุภา (2552) ได้ศึกษา บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความ เข้มแข็งของชุมชนด้วยกระบวนการแผนชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลใน พื้นที่จังหวัดชุมพร ผลการวิจัยสรุปว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้วยกระบวนการแผนชุมชนน้อย เนื่องจากผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล ขาด ความรู้ความเข้าใจและไม่ให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนชุมชนในส่วนของผู้นำชุมชนและประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน

2. ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องขาดการสื่อสารประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนเกิดความเข้าใจ เกี่ยวกับเงื่อนไข ขั้นตอน ระเบียบและหลักเกณฑ์การจ่ายเงิน ทำให้ครอบครัวที่มี คุณสมบัติตามเกณฑ์กลุ่มเป้าหมายของโครงการตกหล่น เข้าไม่ถึง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภราดร ณ สงขลา (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายแผนชุมชนพึ่งตนเองตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ: กรณีศึกษา กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน กองการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยากุล จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยสรุปว่า ปัญหาและ อุปสรรคในการนำนโยบายแผนชุมชนพึ่งตนเองตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ คือปัญหาการประชาสัมพันธ์ ขาดการสื่อสารระหว่างชุมชนกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเขต หรือการสื่อสารไม่ชัดเจน ทำให้ความไม่เข้าใจ หลักการ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการส่งเสริมให้เกิดแผนชุมชน

3. ปัญหาด้านบุคลากร มีจำนวนไม่เพียงพอต่อการให้บริการแก่ประชาชน ทำให้ไม่สามารถ ให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง และเกิดความล่าช้าในการดำเนินการ ในการให้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ของ Edwards (อ้างถึงใน บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์, 2561ค) ได้สรุปว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำ นโยบายไปปฏิบัติ คือ ทรัพยากร ประกอบด้วย จำนวนเจ้าหน้าที่ ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานนโยบาย หรือ อำนาจในการบังคับ ข้อมูลข่าวสาร เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการนำนโยบายไปปฏิบัติตลอดจนเครื่องมือ สนับสนุนอื่น ๆ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญงานในเรื่องที่จะต้องปฏิบัติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอมรรัตน์ ผิวทอง (2550) ได้ศึกษา การนำนโยบายโครงการคาราวานแก็งไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาอำเภอเมืองชัยนาท จังหวัด ชัยนาท ผลการวิจัยสรุปว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานแก่ไขปัญหาความยากจน คือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ งานมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการดำเนินการให้ความช่วยเหลือประชาชน และที่สำคัญ คือ ขาดการมีส่วนร่วมของ ประชาชน และการขาดจิตสำนึกของเจ้าหน้าที่

4. ปัญหาด้านงบประมาณ รัฐไม่มีการจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานเพื่อใช้ในการดำเนินการ ตามโครงการ ขาดงบประมาณในการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ระพีพรรณ ผ่องใส (2559) ได้ศึกษา การนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติของบุคลากร และผู้นำ ชุมชน: กรณีศึกษาตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ผลการวิจัยสรุปว่า ปัจจัยที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการ นำนโยบายไปปฏิบัติ คือ ทรัพยากรด้านงบประมาณไม่มีงบประมาณสนับสนุนจากส่วนกลางในการดำเนินงาน โดย ส่วนกลางให้หน่วยงาน ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการเองตามความเหมาะสมในแต่ละบริบทของพื้นที่ และสอดคล้อง

กับงานวิจัยของ ภราดร ณ สงขลา (2558) ได้ศึกษาเรื่อง *การนำนโยบายแผนชุมชนพึ่งตนเองตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ: กรณีศึกษากลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน กองการพัฒนาชุมชน สำนักพัฒนาสังคม* ผลการวิจัยสรุปว่า ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายแผนชุมชนพึ่งตนเองตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ คือ ปัญหาด้านงบประมาณ ขาดความต่อเนื่องของงบประมาณเนื่องจากบางปีงบประมาณ

5. ปัญหาด้านนโยบาย มีระเบียบ หลักเกณฑ์และขั้นตอนการดำเนินงานที่มีหลายขั้นตอน ความไม่ชัดเจนด้านคุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับเงินอุดหนุนตามโครงการเงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด และเป็น การดำเนินงานร่วมกันหลายหน่วยงานจึงเกิดความล่าช้า สอดคล้องกับงานวิจัยของ ระพีพรรณ ผ่องใส (2559) ได้ ศึกษา *การนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติของบุคลากร และผู้นำชุมชน: กรณีศึกษาตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง* ผลการวิจัยสรุปว่า ปัจจัยที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ ความไม่ชัดเจนคุณสมบัติของผู้ได้รับสิทธิ ซึ่งวัตถุประสงค์ หรือมาตรฐานของนโยบายจะต้องชัดเจนไม่คลุมเครือ และสอดคล้องกับการวิจัยของ อมรรัตน์ ผิวทอง (2550) ได้ศึกษา *การนำนโยบายโครงการคาราวานแก้จนไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาอำเภอเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท ผลการศึกษาพบว่า อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท* ผลการวิจัยสรุปว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาคือความยากจน คือ นโยบายโครงการคาราวานแก้จนไม่มีความชัดเจน การสนับสนุนช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ มีจำนวนน้อย

แนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคและการปรับปรุงพัฒนาการนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมาปฏิบัติของเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร มีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

จากการศึกษาพบว่าแนวทางการปรับปรุงและพัฒนา มีดังนี้

1. ควรมีการจัดทำแผน โครงการเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณสำหรับใช้ในการดำเนินงานตามนโยบายโครงการ เพื่อนำงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมาใช้ในการบริหารจัดการตามนโยบายโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของศุภชัย ยาวะประภาส (อ้างถึงในเดช อุณหะจิริงรักษ์, 2561) ได้กล่าวสรุปว่า ปัจจัยกำหนดความสำเร็จหรือล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติประกอบด้วยหลายประการที่สำคัญคือ ความเพียงพอของทรัพยากร นโยบายที่จะประสบความสำเร็จจะต้องได้รับการสนับสนุนทางทรัพยากรทั้งด้านการเงินและงบประมาณอย่างเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภณัฐ ทรัพย์นาวิณ (2554) ได้ศึกษา *การนำนโยบายการบริหารสาธารณสุขแก่ผู้สูงอายุไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล 16 แห่ง* ผลการวิจัยสรุปว่า แนวทางที่เหมาะสมในการนำนโยบายการบริหารสาธารณสุขแก่ผู้สูงอายุไปปฏิบัติในระดับองค์การบริหารส่วนตำบล คือ ความพร้อมและความเพียงพอของทรัพยากรด้านงบประมาณ บุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ สุขุมล โสมขันเงิน (2551) ได้ศึกษา *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการบริหารจัดการป่าชุมชนไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่ตามแนวพระราชดำริเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษาพระบรมราชินีนาถ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์* ผลการวิจัยสรุปว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการบริหารจัดการป่าชุมชนไปปฏิบัติในหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่ตามแนวพระราชดำริเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษาพระบรมราชินีนาถจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คือ ปัจจัยด้านงบประมาณและแรงจูงใจ

2. การพิจารณาคุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับเงินอุดหนุน เกิดปัญหายากในการรับรองรายได้ คร่าวเรือน การกำหนดฐานรายได้ขั้นต่ำ ทำให้เด็กแรกเกิดในกรุงเทพมหานคร ตกหล่นไม่ได้รับสิทธิ สอดคล้องกับการวิจัยของ ระพีพรรณ ผ่องใส (2559) ได้ศึกษา *การนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติของบุคลากร และผู้นำชุมชน: กรณีศึกษาตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง* ผลการวิจัยสรุปว่า ความไม่ชัดเจนคุณสมบัติของผู้ได้รับสิทธิ ซึ่งวัตถุประสงค์ หรือมาตรฐานของนโยบายจะต้องชัดเจนไม่คลุมเครือเพื่อนำไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ควรมีการประชาสัมพันธ์โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีบทบาทในการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบในทุกช่องทาง เช่น การปิดประกาศประชาสัมพันธ์ในชุมชนและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภราดร ณ สงขลา (2558) ได้ศึกษาเรื่อง *การนำนโยบายแผนชุมชนพึ่งตนเองตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจ*

พอเพียงมาปฏิบัติ: กรณีศึกษากลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน กองการพัฒนาชุมชน สำนักพัฒนาสังคม ผลการวิจัยสรุปว่า ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายแผนชุมชนที่ตนเองตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ คือปัญหาการประชาสัมพันธ์ ขาดการสื่อสารระหว่างชุมชนกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเขต หรือการสื่อสารไม่ชัดเจน ทำให้ความไม่เข้าใจหลักการ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการส่งเสริมให้เกิดแผนชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เขาวลัทธิ์ สุขกันหา (2553) ได้ศึกษาปัญหาการนำนโยบายการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิไล อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยสรุปว่า ผู้สูงอายุยังเห็นว่าการจ่ายเบี้ยยังชีพบางด้านยังมีส่วนที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นกว่าเดิม ผู้นำชุมชนแต่ละหมู่บ้านควรมีการประชาสัมพันธ์การจ่ายเบี้ยยังชีพที่ได้รับนโยบายมาจากภาคราชการให้ทั่วถึงและสม่ำเสมอ ควรเพิ่มเบี้ยยังชีพให้สูงขึ้น ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำไปพิจารณาเป็นทางเลือกหนึ่งในการกำหนดนโยบายหรือการวางแผนปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นอันจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานในการให้บริการผู้สูงอายุ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วารุณา นิมพลกุล (2551) ได้ศึกษา ปัญหาและอุปสรรคของโครงการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยสรุปว่า ควรจะมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบ ควรจัดอบรมสัมมนาผู้ปฏิบัติงานด้านนี้เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ ข้อคิดเห็นและถกเถียงในประเด็นที่สงสัยหรือข้องใจ เพื่อนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามระเบียบต่อไป

4. การจัดประชุมชี้แจงหรืออบรมให้ความรู้กับบุคลากรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้และเกิดความตระหนักในการนำนโยบายมาปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเด็กแรกเกิดในชุมชน ช่วยให้เด็กแรกเกิดและหญิงตั้งครรภ์ที่อยู่ในครัวเรือนยากจนหรือเสี่ยงต่อความยากจน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ศุภณัฐ ทรัพย์นาวิณ (2554) ได้ศึกษา การนำนโยบายการบริการสาธารณสุขแก่ผู้สูงอายุไปปฏิบัติ:กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล 16 แห่ง ผลการวิจัยสรุปว่า ปัจจัยที่มีอิทธิต่อประสิทธิภาพในการนำนโยบายการบริการสาธารณสุขแก่ผู้สูงอายุไปปฏิบัติในระดับองค์การบริหารส่วนตำบล คือ ความรู้และความเข้าใจของผู้ปฏิบัติตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย เป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงระหว่างนโยบายและการปฏิบัติ ผู้รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ การทำความเข้าใจชี้แจงในกระบวนการนโยบายและหลักปฏิบัติ ให้แก่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติทราบ

5. ควรมีการทำงานแบบการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในพื้นที่ โดยการทำงานประสานกับเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในการนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ซึ่งจะต้องมีผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายมาปฏิบัติ สอดคล้องกับแนวคิดของ ศุภชัย ยาวะประภาสและปิยากร หวังมหาพร(อ้างถึงในเฉลิมพล ศรีหงส์, 2561) ได้กล่าวสรุปว่า “เครือข่ายการนำนโยบายไปปฏิบัติ” เป็นรูปแบบของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ที่มีการประสานงาน การแลกเปลี่ยนทรัพยากร ความร่วมมือ ระหว่างผู้เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐหรือภาคเอกชน สอดคล้องกับแนวคิดของ Meter and Horn (อ้างถึงในบุญเกียรติ การเวกพันธุ์, 2561) ได้กล่าวสรุปว่า ความร่วมมือร่วมใจของผู้ปฏิบัติ หากได้รับความร่วมมือร่วมใจจากผู้ปฏิบัติความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติก็ย่อมจะมีสูงตามไปด้วยและสอดคล้องกับการวิจัยของ วีระวิทย์ อินทรสุภา (2552) ได้ศึกษา บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยกระบวนการแผนชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดชุมพร ผลการวิจัยสรุปว่า แนวทางในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยกระบวนการแผนชุมชนจะต้องเริ่มต้นจากระดับครัวเรือน ชุมชน หมู่บ้าน และตำบล โดยองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และร่วมกันคิด ค้นหาข้อมูล โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิสังคมของตน และมีการทบทวนการพัฒนา ตลอดจนการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืนตลอดไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะต่อนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
 - 1.1 ควรจัดให้เป็นสวัสดิการแห่งรัฐและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นโครงการที่รัฐบาลจัดขึ้น เพื่อลดช่องว่างของระบบคุ้มครองทางสังคมของกลุ่มประชากรเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งเป็นเพียงกลุ่มเดียวที่ไม่มีระบบคุ้มครองทางสังคมใด ๆ มารองรับทั้ง ๆ ที่เป็นกลุ่มประชากรที่สำคัญมากต่อการพัฒนาทุนมนุษย์
 - 1.2 ควรจัดสวัสดิการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดแบบถ้วนหน้า (For All) ให้กับเด็กแรกเกิดทุกราย เนื่องจากยังมีการตกหล่นจากกระบวนการคัดกรองคุณสมบัติของเด็กแรกเกิดที่อยู่ในครอบครัวยากจน หรือเสี่ยงต่อความยากจนอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องพิจารณาอย่างเร่งด่วน เพราะทำให้เด็กแรกเกิดที่ตกหล่นไม่ได้รับสวัสดิการ ต้องสูญเสียโอกาสในการมีภาวะโภชนาการที่ดี และการเข้าถึงสวัสดิการที่รัฐจัดให้กับกลุ่มเป้าหมายนี้
 - 1.3 หากรัฐบาลมีงบประมาณไม่เพียงพอในการจัดสรรสวัสดิการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแบบถ้วนหน้า (For All) ได้ ควรจะมีการปรับเกณฑ์การประเมินรายได้ครัวเรือนให้สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินของบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (หรือบัตรคนจน) คือ เกณฑ์รายได้ ไม่เกิน 100,000 บาท ต่อคนต่อปี ซึ่งจะช่วยให้เด็กแรกเกิดเข้าถึงสวัสดิการได้เพิ่มมากขึ้น
2. การทำงานแบบบูรณาการมีส่วนร่วมของเครือข่าย โดยมีการทำงานร่วมกันทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาสังคม
3. ควรมีการสื่อสารเกี่ยวกับระเบียบ กฎเกณฑ์ ขั้นตอน ของโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดให้ทุกภาคส่วนที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายมาปฏิบัติรับทราบและนำไปปฏิบัติและให้การแนะนำได้อย่างถูกต้อง
4. ควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านการนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ทำให้ทราบความคืบหน้าของการดำเนินงาน และปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขในการดำเนินงาน เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานตามโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดในพื้นที่
5. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติ ในพื้นที่เขตอื่น ๆ ของกรุงเทพมหานคร และนำผลการศึกษาที่ได้มาพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานในพื้นที่ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมกิจการเด็กและเยาวชน. (2560). *คู่มือโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดประจำปีงบประมาณ 2561*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- กรมกิจการเด็กและเยาวชน. (2561). *โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด*. ค้นเมื่อ 6 สิงหาคม 2561, จาก <https://csg.dcy.go.th/th/home>
- เฉลิมพล ศรีหงษ์. (2561). *เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติและประเมินผลนโยบาย*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต.
- ชาวลักษณ์ สุขกันหา. (2553). *ปัญหาการนำนโยบายการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิชัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด*. การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เดช อุณหะจิริงรัชณ์. (2561). *เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการนำนโยบายและการจัดการสาธารณะ*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต.

- บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์. (2561ค). *เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการวิจัยแบบวิจัยปฏิบัติการ
สาขารณณะ*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- ภราดร ณ สงขลา. (2558). *การนำนโยบายแผนชุมชนพึ่งตนเองตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ:
กรณีศึกษากลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน กองการพัฒนาชุมชน สำนักพัฒนาสังคม.
การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- ระพีพรรณ ผ่องใส. (2559). *การนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติของบุคลากร
และผู้นำชุมชน: กรณีศึกษาดำบลสองสลึง อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต, วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ราณี หัสสรังสี. (2557). *เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตร: เครื่องมือเพื่อสร้างความเป็นธรรมในระบบสวัสดิการ.
ค้นเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2561, จาก [http://www.cusri.chula.ac.th/ Backup/download/
cluster7.pdf](http://www.cusri.chula.ac.th/Backup/download/cluster7.pdf)*
- วารุณา นิมพลีกุล. (2551). *ปัญหาและอุปสรรคของโครงการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา
เทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอมะนัง จังหวัดชลบุรี. การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- วีระวิทย์ อินทรสุภา. (2552). *บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วย
กระบวนการแผนชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัด
ชุมพร. การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*
- ศุภณัฐ ทรัพย์นาวิณ. (2554). *การนำนโยบายบริการสาธารณะแก่ผู้สูงอายุไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาองค์การบริหาร
ส่วนตำบล 16 แห่ง. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- อมรรัตน์ ผิวทอง. (2550). *การนำนโยบายโครงการคาราวานแก้จนไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาอำเภอมะนัง
จังหวัดชัยนาท. การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.*

